

बागमती गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

झुरझुरे, माकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता (शिक्षक)पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम, २०८१

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क : १००
उत्तीर्णाङ्क : ४०

खण्ड	विषय	पूर्णाङ्क	प्रश्नको प्रकार	प्रश्न सङ्ख्या	अङ्क भार	समय
(क)	सामान्य ज्ञान तथा शिक्षा सम्बन्धी ज्ञान	४०	वस्तुगत (बहुवैकल्पिक)	४०	४०x१=४०	४५ मिनेट
(ख)	शिक्षण विधि,शैक्षणिक प्रविधि तथा विषयगत ज्ञान	६०	विषयगत/समस्या समाधान			२ घण्टा १५ मिनेट
			क) छोटो उत्तरात्मक	६	६x५=३०	
			ख) लामो उत्तरात्मक	३	३x१०=३०	

२. दोस्रो चरण : (अन्तर्वार्ता २५ अङ्क)

क्र.सं.	मूल्याङ्कन का आधार					
१.	शैक्षिक योग्यता (५ अङ्क)	सेवा प्रवेशका लागि न्यूनतम शैक्षिक योग्यता (३)		माथिल्लो शैक्षिक योग्यता (२)		
		प्रथम श्रेणी वापत : ३ अङ्क द्वितीय श्रेणी वापत : २ अङ्क		प्रथम श्रेणी वापत : २ अङ्क द्वितीय श्रेणी वापत : १ अङ्क		
२.	अन्तर्वार्ता (१५ अङ्क)	व्यक्तित्व आचरण : २ अङ्क	विषयवस्तुको ज्ञान : ४ अङ्क	पेशागत सीप / कला : ४ अङ्क	प्रविधिको ज्ञान : ३ अङ्क	प्रस्तुतिकरण : २ अङ्क
३	अनुभव वापत (५ अङ्क)	अनुभव वापत प्रत्येक वर्ष ०.५ दरले बढीमा ५ अङ्क प्रदान गरिनेछ ।				

द्रष्टव्य :

- ❖ प्रथम चरण अन्तर्गत वस्तुगत प्रश्न र विषयगत प्रश्नका उत्तरपानाहरू अलग अलग हुने छन् ।
- ❖ वस्तुगत र विषयगत परीक्षा लगातार संचालन हुने छ ।
- ❖ लिखित परीक्षाको माध्यम अङ्ग्रेजी वा नेपाली वा दुवै भाषा हुनेछ ।
- ❖ यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानुन (ऐन, नियम) तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा १ (एक) महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

खण्ड "क"

वस्तुगत प्रश्नहरू (सामान्य ज्ञान तथा शिक्षा सम्बन्धी ज्ञान)

क्र.सं.	विषयवस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न सङ्ख्या	अङ्कभार
१.	नेपालको भूगोल (अवस्थिति, भौगोलिक विविधता, प्रशासनिक विभाजन, ताल, नदि, हिमाल, घाँटी, भञ्ज्याङ)	२	२

२.	नेपालको आधुनिक शैक्षिक इतिहास (राणाकाल देखि हालसम्म)	२	२
३.	नेपालको परराष्ट्र नीति	१	२
४.	शिक्षाको अर्थ, परिभाषा, स्वरूप, उद्देश्य र कार्यहरू, शैक्षिक सङ्गठन	२	२
५.	शिक्षा मनोविज्ञान : अर्थ, अवधारणा, आवश्यकता र महत्व, मानव विकास र वृद्धिको अवधारणा, पूर्व बाल्यावस्था	३	३
६.	सिकाइ र सिकाइमा प्रभाव पार्ने तत्वहरू, उत्प्रेरणा, पुनर्वल	२	२
७.	पाठ्यक्रम : परिचय, अवधारणा, उद्देश्य क्षेत्र र क्रम, प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको पाठ्यक्रम-२०७७, स्थानीय पाठ्यक्रम,	४	४
८.	शैक्षणिक योजना, शिक्षण सिकाइ विधि, शिक्षण सामग्री	२	२
९.	मूल्याङ्कन र परीक्षा, निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन	२	२
१०.	➤ शैक्षिक संगठन (कक्षा शिक्षण, बहुकक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण), कक्षाकोठा व्यवस्थापन, बालमैत्री विद्यालय : अवधारणा, मापदण्ड र सूचकहरू	३	२
११.	शिक्षक पेशागत विकास : तालिम, कार्यमूलक अनुसन्धान, घटना अध्ययन, स्वअध्ययन	२	२
१२.	नेपालको संविधान (मौलिक हक तथा शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था) शिक्षा ऐन, २०२८, शिक्षा नियमावली, २०५९, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ (शिक्षा सम्बन्धी), बागमती गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा ऐन, २०७४ प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड मार्गदर्शक पुस्तिका, २०६७ (संशोधन सहित) अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन, २०७५	७	७
१३.	सामान्य बौद्धिक परीक्षण : विपरितार्थी, समानार्थी, अमिल्दा शब्दहरू, कोडिङ	३	३
१४.	विद्यालयमा द्वन्द्व व्यवस्थापन, विपद् व्यवस्थापन, सङ्कट व्यवस्थापन, समसामयिक घटना सम्बन्धी जानकारी,	३	३
१५.	शिक्षण सिकाइमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग, कम्प्युटर सम्बन्धी परिचय, अफिस प्याकेज (Word, Excel, Powerpoint),	२	२
जम्मा		४०	४०

खण्ड “ख”

शिक्षण विधि, शैक्षणिक प्रविधि तथा विषयगत ज्ञान

क्र.सं.	विषयवस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न सङ्ख्या	अङ्कभार
१.	शैक्षणिक योजना ➤ शैक्षणिक योजना (वार्षिक कार्यतालिका, वार्षिक शैक्षिक योजना, दैनिक पाठ्ययोजना र दैनिक कार्यतालिका)	१	५
२.	कक्षाकोठा व्यवस्थापन तथा विद्यालय समुदाय सम्बन्ध ➤ कक्षाकोठा व्यवस्थापन (अवधारणा, महत्व, विविधता तथा बसाइ व्यवस्थापन) ➤ शैक्षिक व्यवस्थापन (कक्षा शिक्षण, बहुकक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण : परिचय फाइदा बेफाइदा) ➤ शैक्षिक सामग्रीको प्रकार, निर्माण तथा प्रयोग विद्यालय समुदाय सम्बन्ध, अभिभावक	१	१०

	शिक्षा ➤ बालमैत्री विद्यालय : अवधारणा, मापदण्ड र सूचकहरू		
३.	बाल मनोविज्ञान ➤ बाल मनोविज्ञानको अर्थ आवश्यकता र महत्व , मानव वृद्धि र विकास ,मानव विकासका चरणहरू ➤ पूर्व बाल्यावस्थाको परिचय, विकासात्मक कार्यहरू, विशेषताहरू, शारीरिक र संवेगात्मक परिवर्तन, रुचीहरू, सङ्कटहरू ➤ पूर्व बाल्यावस्थाका बालबालिकाहरूको विकासमा शिक्षक र अभिभावकको भूमिका ➤ सिकाइको अर्थ, स्वरूप तथा स्थानान्तरण, उत्प्रेरणा र पुनर्वल	१	५
४.	शिक्षण विधि , शैक्षणिक प्रविधि र मूल्याङ्कन ➤ शिक्षण विधिको वर्गीकरण र प्रयोग ➤ शैक्षणिक प्रविधिको अर्थ, महत्व र प्रयोग ➤ परीक्षा र मूल्याङ्कनको अवधारणा, प्रकार तथा साधनहरू : श्रेणी मापन , रुजु सूची , सञ्चित अभिलेख , घटनावृत्त अभिलेख, कार्य सञ्चयीका	१	१०
५.	नागरिक सचेतना ➤ मौलिक हक र नागरिक कर्तव्य ➤ नेपालको राज्य संरचना : संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूको गठन प्रक्रिया, काम, कर्तव्य र अधिकार	१	५
६.	स्वास्थ्य तथा सरसफाई ➤ प्राथमिक उपचारको परिचय, महत्व, घर तथा विद्यालय र खेल मैदानमा हुने दुर्घटना, बच्ने उपायहरू, ➤ धुम्रपान, मध्यपान र लागु पदार्थ दुर्व्यसन : परिचय , व्यक्ति, परिवार र समाजलाई पर्ने असर तथा बच्ने उपायहरू	१	१०
७.	बालविकास तथा शिक्षाको पाठ्यक्रम, २०७७ : सक्षमता , सिकाइ क्षेत्र तथा सिकाइ उपलब्धी विस्तृतिकरण सहित विस्तृत अध्ययन स्थानीय पाठ्यक्रम (बागमती गाउँपालिकाको परिचय — आधाभूत तह कक्षा १-८), २०७९	१	५
८.	शिक्षण सिकाइमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग ➤ शिक्षण सिकाइमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि प्रयोगको महत्व ➤ साइबर नैतिकता, साइबर अपराध तथा साइबर सुरक्षा ➤ सामाजिक सञ्जालको सुरक्षित प्रयोग	१	५
९.	English Language in early childhood classroom ➤ Teaching Language Skills (Listening, Speaking, Reading, Writing) ➤ Language Function(Introduce, greeting, expressing needs, likes & dislikes, describing, requesting) ➤ Techniques for English Teaching(Use of text book, preparing lesson plan, language game, peer work, group work, use of classroom language) ➤ Use of rhymes in early childhood classroom	१	५
जम्मा		९	६०

